

Sygnatura akt II 1 C 83/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w II Wydziale Cywilnym – Sekcji Egzekucyjnej

Przewodniczący: Sędzia Anna Brackowska

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2021 roku w Łodzi

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **G. P.**

przeciwko (...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział II Cywilny w dniu 12 maja 2004 roku w sprawie o sygnaturze akt II Nc 327/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 16 listopada 2004 roku - w części:

a) w zakresie odsetek umownych od należności głównej w kwocie 12.164,88 zł (dwanaście tysięcy sto sześćdziesiąt cztery złote i 88/100) za okres od dnia 14 lipca 2004 roku do dnia 18 lutego 2006 roku;

b) w zakresie odsetek ustawowych od należności głównej w kwocie 4.311,09 zł (cztery tysiące trzysta jedna złota i 9/100) za okres od dnia 14 lipca 2004 roku do dnia 18 lutego 2006 roku;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. nie obciąża powódki G. P. obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kosztów postępowania.

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku wydanego na posiedzeniu niejawnym doręczyć: powódce - z pouczeniem o prawie, sposobie i terminie złożenia wniosku o uzasadnienie oraz pełnomocnikowi pozwanego (dla niego bez pouczenia);

2. zakreślić numer sprawy w Rep. C;

3. pisma od komornika sądowego – do akt;

4. po uprawomocnieniu się wyroku jego odpis przesłać KS K. P. wraz ze stwierdzeniem jego prawomocności.

Sygnatura akt II 1 C 83/19

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 4 października 2019 roku, skierowanym przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., powódka G. P., wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w dniu 12 maja 2004 roku, w sprawie II Nc 327/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na rzecz (...) Spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2005 roku. Żądanie pozwu dotyczyło pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w części, w której obejmuje on odsetki umowne w wysokości 40% w stosunku rocznym od kwoty 12.164,88 złotych za okres od dnia 20 lutego 2006 roku do dnia zapłaty - w zakresie w jakim przewyższają one odsetki maksymalne oraz w której obejmuje odsetki umowne od kwoty 12.164,88 oraz odsetki ustawowe od kwoty 4.311,09 złotych od dnia uprawomocnienia się nakazu zapłaty do dnia 22 lutego 2006 roku. Powódka G. P. wniosła również o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych. Nadto wniosła o zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego, prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi K. P. w sprawie Km 3262/12. Powódka złożyła także wniosek o zwolnienie jej od kosztów sądowych oraz o ustanowienie jej pełnomocnika z urzędu w osobie adw. M. T..

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że zasądzone nakazem zapłaty z dnia 12 maja 2004 roku, wydanym w sprawie II Nc 327/04 – odsetki umowne w wysokości 40% w stosunku rocznym od kwoty 12.164,88 złotych od dnia 29 kwietnia 2004 roku do dnia zapłaty przekraczają wysokość odsetek maksymalnych określoną w przepisie art. 359 § 2¹ k.c. na poziomie czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP. Powódka wskazała, że powyższy przepis został wprowadzony przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 157, poz. 1316), która weszła w życie w dniu 20 lutego 2006 roku, a zatem już po powstaniu w/w tytułu wykonawczego. Dalej powódka podniosła, że stwierdzone w/w nakazem zapłaty roszczenie obejmujące odsetki umowne od kwoty 12.164,88 złotych oraz odsetki ustawowe od kwoty 4.311,09 złotych za okres od uprawomocnienia się nakazu zapłaty do dnia 22 lutego 2006 roku uległo przedawnieniu. W jej ocenie przedawnienie wynika z faktu, że po zaopatrzeniu tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności przeciwko powódce w dniu 14 kwietnia 2005 roku, wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego dopiero w dniu 23 lutego 2009 roku (pozew k. 4-8).

Postanowieniem z dnia 18 października 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny Sekcja Egzekucyjna zabezpieczył powództwo poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 3262/12 prowadzone przeciwko powódce (jako jednej z dłużników) przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi K. P., w części – w zakresie odsetek umownych przewyższających odsetki maksymalne w rozumieniu art. 359 § 2¹ k.c. za okres od dnia 20 lutego 2006 roku i na przyszłość. Ponadto oddalił wniosek powódki o zabezpieczenie w pozostałej części, zwolnił powódkę G. P. od kosztów sądowych w przedmiotowej sprawie w całości oraz oddalił wniosek powódki o ustanowienie dla powódki pełnomocnika z urzędu (postanowienie k. 21).

W odpowiedzi na pozew z dnia 8 listopada 2019 roku (data nadania w UP), pozwana – reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcę prawnego, uznała powództwo za zasadne w części tj. w zakresie odsetek liczonych do dnia 18 lutego 2006 roku w łącznej kwocie 9.783,54 złotych. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w pozostałym zakresie oraz o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm prawem przepisanych, w oparciu o art. 101 k.p.c. W pozostałym zakresie pozwana wniosła o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana wskazała, że zarzut przedawnienia podniesiony w pozwie jest zasadny w zakresie odsetek narosłych do dnia 18 lutego 2006 roku. Pozwana podnosiła, że w niniejszej sprawie bieg terminu przedawnienia przerwały czynności pozwanej: w dniu 2 grudnia 2004 roku, kiedy pozwana złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikom, które to postępowanie zostało umorzone z powodu bezskuteczności w dniu 3 czerwca 2005 roku (w sprawie V Km 581/05) oraz w dniu 18 lutego 2019 roku, kiedy pozwana złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko powódce w sprawie obecnie przeciwko niej prowadzonej (odpowiedź na pozew k. 32-36, pełnomocnictwo k. 37).

Powódka w dniu 20 stycznia 2020 roku złożyła pełnomocnictwo procesowe z prawem do substytucji dla adw. M. T. (pełnomocnictwo k. 73).

Pismem z dnia 27 stycznia 2020 roku (data prezentaty Sądu) pełnomocnik powódki poparł powództwo w całości oraz wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według

norm prawem przepisanych. Pełnomocnik powódki podniósł, że w realiach niniejszej sprawy brak jest podstaw do rozstrzygnięcia o kosztach procesu w oparciu o art. 101 k.p.c. W zakresie kwestionowania przez pozwaną możliwości żądania przez powódkę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w części obejmującej odsetki umowne w wysokości 40% w stosunku rocznym od kwoty 12.164,88 złotych za okres od dnia 20 lutego 2006 do dnia zapłaty w zakresie, w jakim przewyższają one odsetki maksymalne wskazał na dopuszczalność takiego żądania, co znajduje swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, które powołał w treści tego pisma. Wskazał, że zasadność powództwa przeciwegzekucyjnego wobec zmiany stanu prawnego może powodować niemożność egzekwowania w całości lub części zobowiązania stwierdzonego tytułem wykonawczym (pismo procesowe pełnomocnika powódki k. 74-78)

Zarządzeniem z dnia 7 maja 2020 roku, doręczonym w dniu 22 maja 2020 roku, Sąd wezwał pełnomocnika pozwaney do uzupełnienia treści złożonej odpowiedzi na pozew poprzez wskazanie w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania do wskazania sposobu obliczenia przez niego kwot odsetek wskazanych w treści jego pisma z dnia 16 maja 2019 roku przesłanego do komornika sądowego, na którego treść pełnomocnik pozwanego powołał się w treści odpowiedzi na pozew, w tym zwłaszcza wyliczenia w jaki sposób zostały obliczone kwoty: 5.857,22 zł (od jakiej kwoty odsetki te naliczono i za jaki okres czasu) i 64.457,20 zł (od jakiej kwoty odsetki te naliczono i za jaki okres czasu) – pod rygorem przyjęcia, że wierzyciel nie dokonał w prawidłowy sposób ograniczenia wysokości kwot egzekwowanych w toku postępowania w sprawie Km 3262/12 i uwzględnienia tej okoliczności w trakcie orzekania o kosztach przedmiotowego postępowania (zarządzenie k. 80).

Pismem z dnia 3 czerwca 2020 roku pełnomocnik pozwaney wskazał, że przed datą podniesienia zarzutu przedawnienia przez powódkę żadne jej wpłaty nie spłaciły odsetek przedawnionych, w związku z czym na dzień 18 lutego 2006 roku wyminusowane zostały odsetki należności głównej w wysokości 8.798,72 zł i są to przedawnione odsetki za okres 29.04.2004 r. – 18.02.2006 r. oraz odsetki dla kwoty skapitalizowanej w wysokości 984,81 złotych i są to przedawnione odsetki za okres 29.04.2004 r. – 18.02.2006 r. W związku z tym, że żadna z wpłat do dnia 16.05.2019 roku nie spłaciła odsetek, ich wysokość (wskazana w piśmie z dnia 16.05.2019 roku, w sprawie Km 3262/12) ustalona została dla należności głównej całość odsetek naliczonych do dnia 16.05.2019 roku – przedawnione odsetki 73.255,93 zł – 8.798,72 zł = 64.457,21 zł, dla kwoty skapitalizowanej 6.842,04 zł – 984,82 zł = 5.857,22 zł (pismo pozwaney k. 100).

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

W dniu 12 maja 2004 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział II Cywilny wydał w sprawie II Nc 327/04 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał pozwanym A. P., K. L., G. P., S. W. i M. O., aby zapłacili solidarnie na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.: kwotę 16.475,97 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 40% w stosunku rocznym od kwoty 12.164,88 zł od dnia 29 kwietnia 2004 roku do dnia zapłaty i ustawowymi odsetkami od kwoty 4.311,09 zł od dnia 29 kwietnia 2004 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.768,00 zł tytułem kosztów procesu, albo wniesli w tym terminie sprzeciw. Nakaz zapłaty stał się prawomocnym od dnia 14 lipca 2004 roku. Tytuł egzekucyjny został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 16 listopada 2004 roku (kopia nakazu zapłaty - k. 90, kopia zarządzenia k. 92, kopia tytułu wykonawczego k. 84).

Na podstawie powyżej opisanego tytułu wykonawczego, na wniosek wierzyciela w dniu 2 grudnia 2004 roku zostało wszczęte między innymi przeciwko powódce postępowanie egzekucyjne przed Komornikiem Sądowym Rewiru I przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi. Postępowanie w sprawie Km 581/05 zostało następnie umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji prowadzonej w nim przeciwko powódce G. P. na mocy postanowienia z dnia 3 czerwca 2005 roku (wniosek egzekucyjny k. 40, postanowienie o umorzeniu – k. 41).

Przeciwko G. P. została wszczęta kolejno na skutek wniosku egzekucyjnego pozwanego, egzekucja należności wynikającej z powyżej opisanego tytułu wykonawczego na mocy wniosku z dnia 18 lutego 2009 roku nadanego w Urzędzie Pocztowym w dniu 20 lutego 2009 roku. Postępowanie to początkowo zostało wszczęte przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Grodzisku Mazowieckim M. B. (1) i zawisło za sygnaturą akt Km 958/09. W

wyniku zaistniałego zbiegu egzekucji sądowych, akta tego postępowania zostały przekazane na mocy postanowienia z dnia 8 listopada 2011 roku do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi K. P.. Postępowanie to zawisło pod nową sygnaturą akt Km 3262/12. Postępowanie to jest w toku (wniosek egzekucyjny wraz z książką nadawczą k. 42-43, pismo komornika M. B. z dnia 19 grudnia 2019 roku k. 68, kopie z akt egzekucyjnych, w tym kopia tytułu wykonawczego - k. 81 i następne).

W toku postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 3262/12 prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi K. P. doszło o wyegzekwowania i przekazania na rzecz wierzyciela łącznej kwoty 26.548,04 zł, w tym:

- 102,50 zł jako koszty klauzuli wykonalności,
- 891,40 zł jako koszty poprzedniej egzekucji,
- 2.415,00 zł jako koszty procesu,
- 2.400,00 zł jako koszty zastępstwa prawnego w egzekucji,
- 19.198,04 jako odsetek od należności głównej,
- 1.335,09 zł + 206,01 jako spłata zaliczki.

Na dzień 25 listopada 2020 roku zadłużenie w sprawie egzekucyjnej wynosiło 16.475,97 złotych tytułem należności głównej oraz 65.036,45 złotych tytułem odsetek zaległych (pismo komornika sądowego z dnia 30 listopada 2020r. prezentata k. 113).

W toku prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi K. P. w sprawie Km 3262/12 postępowania egzekucyjnego, w piśmie z dnia 16 maja 2019 roku (data wpływu do kancelarii w dniu 27 maja 2019 roku) ograniczył żądanie wniosku egzekucyjnego (kopia pisma k. 88).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu częściowo. Powódka wskazała w pozwie na uprawnioną przesłankę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, opisaną w art. 840 § 1 punkt 2 k.p.c. Jak wynika z treści powołanego przepisu (w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 września 2016 roku - zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2015 roku o zmianie ustawy Kodeks Cywilny, ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2015 r. poz. 1311 ze zmianami), dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Jednocześnie, strona pozwana uznała powództwo w części tj. w zakresie odsetek (umownych i ustawowych) liczonych za okres - do dnia 18 lutego 2006 roku. Brak było w ocenie Sądu Rejonowego podstaw do zakwestionowania zasadności i prawidłowości uznania powództwa w powyżej opisanym zakresie, jednak jedynie w takiej dacie początkowej jaka wynikała z żądania samego pozwu. Jak bowiem wynikało z jego treści, żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności dotyczyło okresu od dnia uprawomocnienia się nakazu zapłaty, zaś jak zostało ustalone w stanie faktycznym sprawy – Sąd który wydawał sporny nakaz zapłaty stwierdził, że nakaz zapłaty stał się prawomocny od dnia 14 lipca 2004 roku. Sąd uznał więc uznanie powództwa w powyżej opisanym zakresie za dopuszczalne, nie stojące w sprzeczności z obowiązującym prawem, zasadami współżycia społecznego ani nie zmierzające do obejścia prawa.

Powództwo w pozostałej części, oparte zarówno na zarzucie przedawnienia jak i zarzucie wygórowania odsetek umownych ponad kwotę odsetek maksymalnych - podlegało oddaleniu jako niezasadne.

Jak wynika z treści art. 359 § 2¹ k.c. maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne). Pojęcie odsetek maksymalnych zostało wprowadzone do polskiego porządku prawnego na mocy ustawy o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz zmianie niektórych innych ustaw z dnia 7 lipca 2005 roku (Dz.U. Nr 157, poz. 1316), która to zmiana weszła w życie w dniu 20 lutego 2006 roku. W ocenie pełnomocnika powódki zmiana stanu prawnego może stanowić zdarzenie opisane w treści art. 840 § 2 pkt 2 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz Sądów powszechnych orzekających na terenie kraju w zakresie dopuszczalności stosowania instytucji opisanej w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. do odsetek przewyższających odsetki maksymalne po dniu 20 lutego 2006 roku istniały i istnieją dalej stanowiska rozbieżne. Jedni dopuszczają możliwość oparcia powództwa przeciw egzekucyjnego na w/w podstawie prawnej, inny zaś nie. Sąd Rejonowy w pełni podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 października 1972. (II CR 385/72, publikowany w bazie L.) zgodnie z którym wejście w życie nowych przepisów prawnych, w świetle których inaczej zostały ukształtowane prawomocnym tytułem wykonawczym nie jest w świetle art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zdarzeniem uzasadniającym pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, chyba że nowy przepis wyraźnie stwierdza wygaśnięcie wcześniej ustalonych zobowiązań. Jak wynika zaś z przepisów cytowanej powyżej ustawy zmieniających, opisane w niej regulacje stosuje się do czynności prawnych dokonywanych po jej wejściu w życie – to jest po dniu 20 lutego 2006 roku.

Podobne stanowiska były zajmowane wielokrotnie przez III Wydział Cywilny Odwoławczy Sądu Okręgowego w Łodzi, który sprawuje bezpośrednią kontrolę instancyjną nad orzeczeniami wydawanymi przez tutejszy Sąd – w tym sprawach, w których zapadły wyroki zmieniające orzeczenia tutejszego Sądu Rejonowego w sposób zgodny z powyższą argumentacją. Stanowiskiem tym tutejszy Sąd Rejonowy czuje się związany.

Na potrzeby rozstrzygnięcia o kosztach postępowania Sąd przyjął, że pozwana uległa żądaniu pozwu jedynie w niewielkim zakresie. Winna więc otrzymać od powódki pełen zwrot poniesionych przez nią kosztów postępowania. Sąd Rejonowy zdecydował się jednak orzekać o kosztach przedmiotowego postępowania w oparciu o treść art. 102 k.p.c. i nie obciążać powódki kosztami postępowania na rzecz strony pozwanej. Przemawiało za tym kilka okoliczności. Powódka jest osoba znajdującą się w bardzo trudnej sytuacji materialnej (oświadczenie o stanie rodzinnym k. 17-19), została zwolniona przez Sąd od kosztów sądowych w całości. Co więcej, jest ona osobą w podeszłym wieku. Nie umknęło również uwadze Sądu, że od powstania tytułu egzekucyjnego w przedmiotowej sprawie minęło blisko 20 lat, a powódka – choć błędnie - była przekonana o zasadności żądania swojego pozwu. Po stronie pozwanej mamy zaś do czynienia z profesjonalistą na stałe korzystającym z fachowej pomocy prawnej, trudniącym się zawodowo nabywaniem i egzekwowaniem wierzytelności.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego - bez pouczenia oraz powódce – dla niej z pouczeniem o apelacji (odnotować fakt wypowiedzenia pełnomocnictwa jak w piśmie z dnia 22 marca 2021r.).